

КОГНИТИВНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ, СВЪРЗАНИ С УПРАВЛЕНИЕТО НА МОТОРНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА

Росица РАЧЕВА, Зорница ТОТКОВА

*Институт за изследване на населението и човека при БАН,
департамент Психология*

БЪЛГАРИЯ, София 1113, ул. „Акад. Бончев“, бл. 6

r.racheva@iphs.eu; z.totkova@iphs.eu;

Резюме. Статията представя задълбочен анализ на теоретичните и емпиричните изследвания, които проучват когнитивните характеристики, свързани с управлението на моторни превозни средства (МПС). Целта на анализа е да изведе онези когнитивни характеристики, които имат пряко отношение към шофирането. Проучените изследвания открояват следните когнитивни процеси и поведенчески реакции като ключови за управлението на МПС: внимание, памет, визуално-пространствена ориентация, езекутивни функции, праксис функции и език. Резултатите от направения анализ показват, че тези характеристики са свързани с безопасното управлението на МПС, от една страна, и със справянето на водачите на пътя, от друга. Тези резултати могат да спомогнат за конструиране на комплексен метод за измерване на характеристики, които разграничават водачи, чието когнитивно функциониране е рисково за движението по пътищата. В допълнение, на тази основа могат да се създадат и обучителни програми за превенция на рисковото поведение сред водачите.

Ключови думи: когнитивни характеристики; годност за управление на МПС.

Статията да се цитира по следния начин:

Рачева, Р. Тоткова, З. (2018). Когнитивни характеристики, свързани с управлението на моторни превозни средства. *Психологични изследвания*, Том 21, Кн. 2, 2018, 195-209. ISSN 1311-4700 (Print); ISSN 2367-9174 (Online).

© Р. Рачева, З. Тоткова, 2018

Приноси на авторите в статията:

Росица Рачева – Резюме, Въведение, Когнитивна рамка за разбиране на управлението на МПС, Аспекти на когнитивното функциониране и тяхното значение за безопасното шофиране, Когнитивни функции, свързани с управлението на МПС, Заключение

Зорница Тоткова – Резюме, Въведение, Когнитивна рамка за разбиране на управлението на МПС, Аспекти на когнитивното функциониране и тяхното значение за безопасното шофиране, Когнитивни функции, свързани с управлението на МПС, Заключение

Статията е постъпила през май 2018

Приета за публикуване през септември 2018

Публикувана през декември 2018

Авторите са прочели и одобрили окончателния вариант на ръкописа.